SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 91
van **MIEKE SCHAUVLIEGE**
datum: 15 oktober 2021

---

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Watergevoelige openruimtegebieden - Omgevingsvergunningen

Voor 235 signaalgebieden heeft de Vlaamse Regering de voorbije jaren een beslissing genomen over het initiatief dat nodig is om de gebieden als open ruimte voor wateropvang te vrijwaren. Dat kan een verscherpte watertoets zijn of een bouwvrije opgave, waarbij het gebied bouwvrij moet blijven. In het geval van een bouwvrije opgave moet het gebied een nieuwe planologische bestemming krijgen. Er wordt dan een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) opgemaakt of de Vlaamse Regering duidt het gebied aan als watergevoelig openruimtegebied (WORG).

Op 24 januari 2014, 9 mei 2014, 8 mei 2015 en 31 maart 2017 werden de vervolgtrajecten voor respectievelijk 37, 29, 17 en 152 signaalgebieden vastgelegd.

De vervolgtrajecten bepalen dus voor elk gebied afzonderlijk of bebouwing alsnog mogelijk is onder voorwaarden, de zogenaamde verscherpte watertoets, dan wel of een herbestemming aangewezen is. De herbestemmingsopgave kan dus worden gerealiseerd door de opmaak van een RUP of door de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied (WORG) waarvoor een decretale basis is gecreëerd in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening die in werking is getreden op 9 augustus 2018.

De minister gaf in het antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 150 van 4 december 2019 per bestemmingscategorie aan welke te herbestemmen oppervlakte verwacht werd.

Samengevat betekent dit dat er van de 3339 hectare signaalgebieden, 1595 hectare watergevoelig openruimtegebied is, waar dus niet meer zou mogen worden gebouwd omdat het zou onderlopen bij regenval. De overige 1744 hectare moet een extra strenge watertoets ondergaan als er toch nog zou worden gebouwd. Die strenge watertoets houdt een doorlichting in van de overstromingsrisico's. Het verdict kan zijn dat er toch niet mag worden gebouwd of dat de bouwplannen moeten worden aangepast, bijvoorbeeld door een kelder te integreren die mag onderlopen.

1. Graag had ik een overzicht ontvangen van het aantal verleende omgevingsvergunningen die extra verharding (hiermee bedoel ik gebouwen en/of parking, wegen, ..) veroorzaken, de vergunningverlener en de oppervlakte die sinds de aanduiding van de zones die als watergevoelig openruimtegebied (1595 ha) zijn aangeduid, geordend per gemeente, per provincie.
2. Graag had ik een overzicht ontvangen van het aantal verleende omgevingsvergunningen die extra verharding (anders gezegd gebouwen en/of parking, wegen) veroorzaken, de vergunningverlener en de oppervlakte die sinds de

Vlaams Parlement

aanduiding van de zones die een extra strenge watertoets moeten ondergaan (1744ha), geordend per gemeente, per provincie.

3. Graag had ik een overzicht ontvangen van het aantal genomen herbestemmingsinitiatieven in een signaalgebied geordend per gemeente met informatie over de status van het herbestemmingstraject, de oppervlakte, de initiatiefnemer en het jaartal wanneer het betrokken signaalgebied werd vastgesteld.
4. Graag had ik ook vernomen in hoeveel gevallen de Vlaamse overheid (VMM en/of Departement Omgeving), negatief advies gegeven heeft en in beroep is gegaan met betrekking tot aangevraagde omgevingsvergunningen, opgesplitst in gevallen in gebieden die als watergevoelig openruimtegebied zijn aangeduid en in gevallen in gebieden die een extra strenge watertoets moeten ondergaan.
5. Bestaat er een gisanalyse waarbij de bijkomende bebouwing in WORG is geanalyseerd ten opzichte van de bijkomende bebouwing in niet-WORG? Zo ja, wat waren de besluiten? Kan ik deze analyse en de besluiten ontvangen? Zo niet, is de minister van plan deze op te maken?
6. Welke verdere stappen heeft de Vlaamse overheid gezet sinds de 2018 om de aanduiding van WORG ook effectief op te starten?

ZUHAL DEMIR
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD
op vraag nr. 91 van 15 oktober 2021
van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1-2. In 2020 heeft het departement Omgeving een digitale tool ontwikkeld die het vanaf dan mogelijk maakt om de beslissingen van lokale besturen op het omgevingsloket te screenen op basis van een aantal criteria. Eén van die criteria is de eventuele ligging in effectief overstromingsgevoelige gebieden of die signaalgebieden waarbij de Vlaamse Regering een vervolgtraject "bouwvrij" of "verscherpte watertoets" heeft goedgekeurd. In die gevallen screent het departement Omgeving de beslissingen op basis van een set van informatie die gestructureerd ingegeven wordt (in selectie- of invulvelden) in het omgevingsloket.

De informatie over inhoud van het project wordt door de indiener bij de aanvraag in het loket geregistreerd. De rapportage baseert zich dan ook op die aangevraagde inhoud. Niet voor alle aanvragen wordt deze gevraagde inhoud volledig of correct ingevuld. Oppervlakte van die bijkomende verharding is dan ook niet in de monitoring opgenomen.

Raadpleging van de digitale tool levert volgende cijfers (tot en met 24 oktober 2021) op:

Er werden 556 aanvragen voor projecten gelegen in signaalgebied vergund in eerste aanleg, na beroep werden hiervan 9 projecten geweigerd en blijven er nog 547 projecten vergund (367 in gebieden met een bouwvrije opgave en 180 in gebieden met verscherpte watertoets). Zie het overzicht per gemeente en provincie van de laatste status van deze projecten in bijlage. (ter info, voor 9 projecten is beroep ingesteld, maar is er nog geen uitspraak gekend). Zoals aangegeven gaat het hierbij niet altijd om bijkomende bebouwing of verharding, maar kan het ook om verbouwingen of beperkte uitbreiding van bestaande gebouwen gaan.

3. In 58 signaalgebieden zijn er herbestemmingsinitiatieven voorzien, in bijlage een overzicht hiervan. Door de vernietiging van 3 RUP's dient de herbestemming van 4 signaalgebieden hernomen te worden.

4. Er zijn op dit moment nog geen WORG aangeduid. Zoals in het antwoord op deelvragen 1-2 vermeld, wordt er toegezien op de projecten binnen signaalgebieden of effectief overstromingsgevoelige gebieden.

Voor volgende vergunning voor projecten gelegen in signaalgebied gaf de Vlaamse Milieumaatschappij of het Departement Omgeving een ongunstig advies tijdens de procedure.

Signaalgebied Categorie	Departement Omgeving	Vlaamse Milieumaatschappij
Bouwvrije opgave	**5**	**6**
Verscherpte watertoets	**1**	**1**

Overzicht van aantal ingestelde administratieve beroepen (bij de deputatie of de minister) per criterium en per provincie:

	Signaalgebied	Signaalgebied & Watertoets	Watertoets	Eindtotaal
2020		**1**	**15**	**16**
Antwerpen		1	2	3
Limburg			1	1
Oost-Vlaanderen			2	2
Vlaams-Brabant			5	5
West-Vlaanderen			5	5
2021 (jan-sep)	**2**	**1**	**18**	**21**
Antwerpen	1		7	8
Limburg			3	3
Oost-Vlaanderen			2	2
Vlaams-Brabant			3	3
West-Vlaanderen	1	1	3	5

Beroepen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb):

- In 2020 stelde de leidend ambtenaar van het departement Omgeving 1 keer beroep in tegen een omgevingsvergunning voor het verharden van gronden in een effectief overstromingsgevoelig gebied (provincie Antwerpen).
- In 2021 werd beroep ingesteld tegen een omgevingsvergunning voor een woning in signaalgebied (provincie Antwerpen).

Een overzicht van de gekende beslissingen in beroep:

	Signaalgebied	Signaalgebied & Watertoets	Watertoets	Eindtotaal
2020		**1**	**15**	**16**
VERGUNNING - GEDEELTELIJK			1	1
VERGUNNING - VOLLEDIG			2	2
WEIGERING		1	11	12
ONONTVANKELIJK			1	1
2021	**1**		**6**	**7**
VERGUNNING - VOLLEDIG			2	2
WEIGERING	1		4	5

Het voormelde beroep bij de RvVb tegen de omgevingsvergunning voor het verharden van gronden in overstromingsgevoelig gebied heeft geresulteerd in een vernietiging van de omgevingsvergunning van de deputatie van de provincie Antwerpen. De RvVb heeft de vergunning definitief geweigerd op basis van de substitutiebevoegdheid.

5. Er zijn op dit moment nog geen WORG aangeduid; een gisanalyse zoals gevraagd bestaat bijgevolg nog niet.

6. Begin 2020 werd binnen het CIW een projectgroep Watergevoelige Openruimtegebieden opgericht om de verdere uitrol van de aanduiding van de WORG's te begeleiden en waarin alle betrokken beleidsdomeinen en -niveaus vertegenwoordigd zijn. Tot op heden werd de kaart van de WORG niet voorlopig vastgesteld met het oog op het decretaal vereiste openbaar onderzoek. Wel worden alle signaalgebieden verder opgevolgd. Zowel bij de opmaak van planprocessen als bij de verlening van vergunningen worden de ontwikkelingsperspectieven gevrijwaard via gerichte adviesverlening of eventuele beroepsprocedures.

BIJLAGEN

1. Overzicht vergunningen (vraag 1 en 2)
2. Overzicht herbestemmingsinitiatieven (vraag 3)